

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Naš klic:

Narodu kar je njegovega!

Nekdaj smo rekli in verjeli, da je božični praznik čas božje ljubezni in miru. Kaj pa je danes?

Danes nas je beda tako potlačila k tlom, da kmalu ne bomo več ločili dneva od noči. Beda pa rodi vse hudo. Smelo trdim, in ponavljamo, da je skrajno siromaštvo glavni vir vseh tistih ran, ki danes razjedajo človeško družbo: zločinov, neznačajnosti, podkupljivosti in drugih zablod.

Božji sin je bil rojen v hlevu, v največjem uboštvu in zapuščenosti, vendar sta mu vsaj vol in osel ostala zvesta in sta ga grela z dihanjem. Pri nas je danes ves narod padel v siromaštvo in zapuščenost, ves narod leži v mrzlih, trdih jasliah neznozne bede, toda nikjer ni niti enega zvestega bitja, ki bi ga grelo vsaj z upanjem v boljše bodočnost.

Nesnosne so te razmere, zlasti neydržne pa so za kmetkega človeka. Njegovo delo in njegovi pridelki niso vredni nič. Često niti za mal denar ne more kmet prodati svojih pridelkov, obveze njegove in njegova bremena pa so ostala in se še večajo. Kar mora kmet kupiti, to je obdržalo skoraj isto ceno kakor jo je imelo takrat, ko je tudi kmetški pridelek še kaj veljal.

To razmerje mora nujno vesti v propad in v popolno razsulo. Danes smo kmetški ljudje tako daleč, da nikomur več ničesar ne verjame. In vendar vemo, da je to zlo. Kajti brez vere v življenje, v delo in v zmago dela ni mogoče vzdržati.

Vemo pa tudi, da še žive v Jugoslaviji ljudje, ki zaslužijo na mesec več kakor kmet vse leto, da, celo več kakor po več kmetov skupaj vse leto! Vemo tudi, da so še maločlanske dru-

žine, ki se šopirijo po vilah in palačah, medtem ko se gueto po kmetih številne družine z mnogimi otroci po zatoilih luknjah. Dokler traja tako nesoglasje, smo prepričani, da je beseda o ljubezni mrtva, prazno slepilo, ki nam ga ponujajo mesto kruha. Vemo pa tudi, da je mogoče še marsikaj ukreniti za ozdravitev teh žalostnih razmer. Zato torej ni res in tudi ne verjamemo, da ne bi bilo mogoče narodu pomagati.

Naš božični klic zato danes velja vsej javnosti, zlasti pa vsem onim, ki vodijo voz našega življenja. Prenehajte z brezplodnimi poskusi, prenehajte z medsebojnim prerivanjem in lotite se vprašanj, ki narod duše. Kdor misli, da je pomemben in zaslužen, pa ne zna delati, naj se umakne. Nam ni prav nič pomagano z obljubami in praznimi gesli, mi hočemo dejanj, mi hočemo uspeha! Moramo ga zahtevati, ker sicer poginemo.

Mir ljudem na zemlji, toda kako, ko smo notranje, duševno in gospodarsko tako izpodkopani in izpodjedeni, da človek že niti samemu sebi več ne zaupa?! Brez medsebojnega zaupanja pa ni uspehov. Ozdravite torej najprej to rano, vzpostavite, vrnite nam zaupanje, da nam vrnete mozeg. Naše hranilnice in posojilnice, delo dolgih desetletij in uspeh mnogih krvavih kmetških žuljev so mrtve, zato je mrtev naš življenjski sok v gospodarstvu. Ne z uredbami, ki samo podaljšujejo gospodarsko umiranje, ampak z odločnimi ukrepi je treba poseči vmes in vrniti narodu, kar je njegovega. Dokler tega ne ućakamo, je vsaka tolažilna beseda zaman. In če tega ne bo, potem za nas ni več Božiča, ni več praznika miru. Ne kliče nas glas božičnih zvonov, ampak rjovenje nešteti grobov.

Agrarni intereseenti in Božič

Največje delo, ki ga je Jugoslavija izvršila poleg osvoboditve jugoslovanskih narodov je bila izvedba agrarne reforme. Nacionalnemu osvobodjenju je morala slediti gospodarska osvoboditev. Prva ne bi bila popolna brez druge. Odprava zakasnelega fevdalizma, graščinskega jarma in veleposestniškega izkoriščanja je bil glavni cilj nacionalne svobode. Saj so nemški, madžarski in židovski grofi in baroni predstavljali bistvo avstrijskega in madžarskega gospodstva nad jugoslovanskimi narodi. Avstrija in Madžarska sta živeli v mejah neodvisne Jugoslavije naprej in v očeh našega revnega naroda se narodna osvoboditev ni skoro nikjer poznala. Še naprej so bili odvisni od istega grofa kot preje. Njemu so se morali klanjati in tlačniti za kosček kruha in pozdravljati so ga morali v tujem jeziku.

Borba za zemljo

Tudi del »nacionalne« javnosti je stal na strani »visokega gospoda grofa« in prezirala

ubogega bajtarja, ki je zahteval zemlje in kruha. Zaničevala je našega puntarskega kmeta in tajno delala proti njemu. Večkrat se je tudi odkrito borila proti zahtevam agrarnega intereseenta in pri belem dnevu podpirala interese veleposestnika, nemškega grofa in barona.

Zveza slov. agrarnih intereseentov je vodila posebno težko borbo z ono politično skupino, ki je podčrtavala svoj »katoliški« program, a so njena krščanska načela docela odpovedala pri izvedbi agrarne reforme. Naš bajtar, naš mali agrarni intereseent se ni boril samo z vsega mogočnim veleposestnikom temveč tudi s slovenskim županom, slovenskim politikom itd. Sam je stal sredi borbe za resnično nacionalno osvoboditev. Osamljen in od vseh zapuščen se je poganjal za svoje pravice, za svoj obstoj, za družino, za kmetški dom in nacionalizacijo zemlje. Za resnično nacionalno Slovenijo in Jugoslavijo. Resnična državna svoboda pa temelji samo v zadovoljnih državljanih.

Vesele, prijetne in zadovoljne božične praznike vsem čitateljem in poslovnim prijateljem „Kmetkega lista“ želita
uredništvo in uprava

Kaj je država brez svobodnega kmeta?

Tega vprašanja si ni postavil nihče. Nasmeh in prijaznost gospoda grofa je bila našim oblastnikom več kot stotisoče žuljavih rok, hrepenečih po oni sveti zemlji, ki mu jo je tujec pred tisoč leti ugrabil. Milostni pogled gospoda kneza in drobtinica z njegove od našega trpljenja in znoja obložene mize jim je bila dragocenejša kot stotisoče lačnih ust slovenskih otrok, bodočnost našega naroda in jamstva naše svobode.

Sam sebi prepuščen

Naš agrarni intereseent, naš mali kmet, preziran in zaničevan od vseh, je bil navezan edino na samega sebe. Nikogar ni imel, ki bi ga podčul, ščitil in zastopal. Nikogar, ki bi ga organiziral. Na svoji strani je imel le božjo in človeško pravico do zemlje ter zakon o agrarni reformi, ki ga pa ni poznal in se večinoma tudi ni izvajal.

Žarek upanja

Ko je naš mučeniški kralj odstranil lažno demokracijo, nagnal oskrunjevalce narodnega svetišča domov in jim odvzel »narodno zastopstvo«, še le tedaj se je pričelo resno delo na agrarni reformi in prava nacionalna politika. Uveljavljen je bil nov zakon o agrarni reformi, ki je določal med drugim tudi razlastitev veleposestniških gozdov vse do 1000 ha. Brez dvoma za Slovenijo nič manj važna določba kot ona o razlastitvi obdelovalne zemlje. Toda, nastopajoča gospodarska kriza je pomen in vrednost agrarne reforme zelo oslabil, ker mali kmet ni imel več denarja za odplačilo odškodnine. Imel ga je komaj za plačilo davkov. Zaradi pomanjkanja denarja je moralo mnogo agrarnih intereseentov dodeljeno in ljubljeno zemljo s krvavečim srcem pustiti, mnogim je bila iz istih razlogov odvzeta itd.

V Vojvodini prehaja agrarna zemlja v roke bogatih Nemcev, a jugoslovanski mali kmet postaja hlapec in najemnik nemškega in madžarskega bogataša. In nihče se ne zgane, da bi zaščitil nacionalnega kmetkega človeka, branil narodno kri in pojačal varnost naših meja. Brezbržno se gleda, kako propada naš kolonist, naš agrarni intereseent, kako se jača tujec v nacionalni državi.

Agrarna reforma zoper škriplje

V Kostanjevici na Dolenjskem je prekinjeno izvajanje agrarne reforme, češ da se je »narod« postavil zoper in da ne mara zemlje. Kdo je tisti »narod«, to prav dobro vemo. Na agrarno reformo se gleda z istimi očmi, kakor se je gle-

daljo pred 6. januarjem 1929. leta. Na tem veleposestvu je 380 družin, ki so prejele majhne koščke veleposestniške zemlje. Okrog 200 ha njiv in travnikov je bilo med nje razdeljenih. Najmanj 300 revnih kmetijskih družin pa še ni prejelo ničesar, ker se vsa zemlja še ni razdelila. Vsi ti še čakajo in upajo, da pride čas, ko se bo Kristus rodil tudi za nje in se bodo tudi oni gledi v zakurjeni peči s kosom kruha v roki.

Tisoči in stotisoči čakajo, na bodo deležni topline Kristusove ljubezni, katero jim danes zastirajo sebičneži, požeruhi in drugi zaplotniki.

Kristus se je rodil za reveže

pa so se ga polastili bogataši. Zaprli so ga v palače in ga zaslužili. Njegovo pravico in ljubezen so nadomestili s krivico, nasiljem in sovraštvom.

Pa bo prišel tudi za agrarnega interesenta, za revnega kmeta Božič in Kristusovo rojstvo.

Prav gotovo bo prišel.

Narodni delovni klub

Pretekli teden se je vršila v prostorih narodne skupščine seja Narodnega delovnega kluba, ki mu pripada tudi večina slovenskih poslancev. Seja je trajala dva dni. Prvi dan so poročali člani kluba o gospodarskem, socialnem in političnem položaju iz svojih srezov. Ponekod je gospodarsko stanje obupno. Slaba letina je položaj še bolj poslabšala. Cene kmetijskih pridelkov, posebno živini, neprestano padajo. Ljudje so prisiljeni klati živino doma. Meso prodajajo po 1 do 2 dinarja kilogram. Lakota se pojavlja v najbolj žitorodnih krajih. Kako žive ljudje v Liki in Crni gori, v logaškem, kočevskem in drugih srezih Slovenije, smo že povedali.

Razpoloženje naroda gre v smer kmetijsko-delavskega pokreta, ki naj z odločno borbo izvojuje trpečemu narodu pravičnost, delo, kruh in svobodo.

Drugi dan so poslanci razpravljali o uredbi o zaščiti kmetov in tozadevnih zakonskih osnutkih ter o onih zakonskih načrtih, ki jih je vlada predložila narodni skupščini in ki o njih te dni razpravljajo skupščinski odbori.

Storjeni so bili posebni sklepi glede postopanja članov Narodnega delovnega kluba v teh odborih.

France Grafenauer

povsod znani in spoštovani voditelj koroških Slovencev ter dolgoletni državni in deželni poslanec, je v starosti 75 let umrl v Mostah pri Brodu na Zili.

Odločnega boreca, ki je vse svoje življenje vzel mnogim bridkim razočaranjem in kljub preganjanju zastopal pravice svojega teptanega naroda, so spremili k večnemu počitku dne 15. t. m. Čeprav mnogo njegovih rojakov po Koroškem niti ni vedelo, da je njih junaški borec za vedno zatislil oči, se je vendar zbralo k pogrebu izredno veliko število ljudstva iz vseh krajev slovenske Koroške, mnogo pa jih je prihitelo narodnemu delavcu izkazati zadnjo čast tudi iz Jugoslavije.

Pogrebne obrede je opravil domači župnik g. Ebner, prispel pa je tudi monsignor V. Podgorec. Oba sta pokojniku v domačem ziljanskem slovenskem narečju govorila v slovo. Za Klub koroških Slovencev iz Slovenije se je poslovil od velikega pokojnika dr. Julij Fellacher.

Poseben poudarek so žalne svečanosti dobile s tem, ko so pogrebci peli stare domače ziljanske pesmi, ki jih po navadi pojo pri mrlih. Tako je narod še mrtvemu borcu dokazal, da cení njegovo delo in spoštuje njegove zasluge. Velikemu pokojniku večna slava!

Za organizacijo dolžnikov

Že 3 leta se rešuje vprašanje kmečkih dolgov in ker se to vprašanje ne rešuje s pravega konca, se vedno znova pojavlja na dnevnem redu zborovanj poslanskih klubov in sej vlade — toda brez sodelovanja dolžnikov.

Življenjsko vprašanje

Ureditev tega vprašanja, ki je za veliko večino izmed nas dolžnikov življenjsko vprašanje, se ne more izvršiti mimo nas ali brez nas. Slišati se mora tudi naš glas, kajti skrajni čas je, da se vprašanje dolgov sploh vzame v pretres in definitivno in pravično reši ne samo za kmečke, temveč prav tako tudi za vse ostale dolžnike.

Katastrofalni padec vseh cen, predvsem pa kmečkih pridelkov v zadnjih letih, s tem pa

Dne 17. decembra smo se ob rojstnem dnevu blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja zopet spomnili njegovih vrlin in državnih sposobnosti. Tem bridkejša je bila misel na to težko izgubo sedaj, ko vsa domovina — kakor morda še nikoli po vojni — pogreša njegove odločne voditeljske roke.

ogromni in nepričakovani porast notranje kupne moči dinarja — to je povzročilo vse naše gorje in nesrečo. Nad 195.000 rubežni v l. 1934. na 300.000 davkoplačevalcev v naši banovini jasno priča v kake neznosne težave je zašlo naše gospodarstvo. Poljedelski pridelki, živina in nepremičnine, predvsem na deželi, ki predstavljajo naše glavno premoženje in tvorijo podlago za kredit, ki smo ga najeli, so padli tudi za 80 odstotkov svoje vrednosti. Kredite smo najeli za razširjenje naših obratov, za nakup strojev in orodja, za investicije, za popravila, za nakup stavbišč in posestev, za novogradnje stanovanjskih in gospodarskih poslopij, za izplačilo do našim hčerkam in sinovom, za izplačilo dediščine našim bratom in sestram, da so mogli začeti svoje gospodarstvo itd., torej v gospodarske svrhe, za povečanje možnosti dela, ne pa za zapravljanje ali zabavo.

Nezmanjšane visoke obresti nikakor niso več v skladu z našimi silno padlimi dohodki, poleg tega pa je še vrednost dolga, računana v blagu, ogromno povečala — v mnogih primerih je postala celo do petkrat večja od prvotne. Mnogi izmed nas, ki so bili visoko aktivni, so postali na ta način brez svoje krivde, kljub vgladni marljivosti in skromnosti, v kratkem času globoko zadolženi in celo prezadolženi.

Ogromno so prizadeti tudi oni, ki so zidali s posojilom nove hiše v letih visokih cen v na-

ših mestih in trgih. Ako so bili manjši ljudje delavci, uradniki, mali obrtniki itd., ki so že pri zidanju izrabili do skrajnosti vso svojo kreditno sposobnost, zgrajeno na tedanjih višjih dohodkih, je jasno, da so danes brez svoje krivde v naravnost obupnem položaju.

Naše zadružništvo leži na tleh

Dolžniki so utrpeli ogromno škodo, deset-tisoči izmed njih so materialno in moralno popolnoma uničeni. Nelikvidni dolžniki so potegnili za seboj tudi vse denarne zavode, ki so morali zapreti svoje blagajne, ker radi pomanjkanja denarja niso zmožni izplačevati vlog. Radi ogromnega padca vrednosti zastavljenih zemljišč in hiš so postala njihova posojila dubiozna. Naše zadružništvo, naš ponos in naša nada, ki nam je v težkih časih pomagalo do naše narodne in gospodarske osamosvojitve, leži na tleh. Število brezposelnih od leta do leta raste in naše gospodarstvo vse bolj propada.

Dolžniki vzdramimo se! Posezimo aktivno v razvoj dogodkov!

Prepričati moramo odločilne faktorje, da z enostavnim podaljšanjem kmetijskega moratorija, kakor so to delale sedanje vlade, problem nikakor ni rešen. S tem se neurejenost razmer samo podaljšuje, ne pa odpravi. Problem se mora že enkrat v celoti rešiti in sicer korenito. Rešiti tako, da se odpravijo vse krivice, ki so se siriile dolžnikom. Primerov, to imamo dovolj iz drugih držav, ki so stale pred istim problemom kakor danes mi. Na primer Amerika in Anglija na eni strani, Bolgarija, Madjarska, Rumunija itd. Milijarde so žrtvovalle druge države, da so vzdržale likvidnost zavodov ter preprečile katastrofe na denarnem trgu ter s tem zastoj na vsem gospodarskem polju. Deloma so znižale previsoko kupno moč denarja, deloma so odpisale dolgeve. Pri nas se pa ni zgodilo niti eno niti drugo, le moratorij že tretje leto tlači vse gospodarstvo.

Proti bogatenju

Stojimo na stališču, da država ne sme uničevati onih, ki so delavni in podjetni, ki skrbijo za gospodarski napredek naše domovine in ki so tudi v davčnem oziru steber naše države. Priznavamo potrebo varčevanja in veliko narodno gospodarsko korist, ki jo ima splošnost od hranilcev in vlagateljev. Obručamo se samo proti neupravičenemu obogatitju čez noč na škodo dolžnikov. Sicer se pa danes godi velika krivica tudi vlagateljem, ker v večini slučajev sploh ne morejo razpolagati s svojimi vlogami. Zato so tudi oni naši zavezniki v našem pravičnem boju za normalizacijo denarnih razmer v naši državi. Kajti tudi mi se borimo za to, da bodo mogli vlagatelji zopet neomejeno razpolagati s svojimi vlogami potem, ko se bo našla pametna in pravična solucija. Na ta način bodo vloge zopet proste za nove investicije in oživenje gospodarskega življenja v obče.

Namera snujočega se društva dolžnikov je, da zdbere vse vpoštev prihajajoče gradivo in da združi vse dolžnike v močno organizacijo, ki bo ščitila njihove interese in skušala pomagati vladi pri reševanju teh težkih vprašanj. Tudi drugi interesenti v teh vprašanjih se organizirajo, radi česar smo dolžni samim sebi, da storimo isto, da se ne bo reševalo teh vprašanj, na katerih smo mi sami najbolj zainteresirani, ker nam njihovi ogrožajo eksistenco, brez nas ali celo proti nam. V interesu vsakega dolžnika je, da se čim prej javi kot interesent v novo društvo. Vsa pojasnila daje tajništvo Ljubljana, Škrabčeva ulica 9. Vsak izmed vas koristi lahko sebi in skupni stvari v eni ali drugi obliki. Zato ne sme izostati nihče.

Plemenitost še živi

Vprav sedaj, v časih, ko človek preje nateleti na tucat človeških slabosti kakor pa doživi eno samo vrlino, sem bil tako predrzen, da sem šel stikalj za temi redkimi lastnostmi naravnost v našo slovensko prestolico... Mislim sem si: če je tukaj središče vsega našega začetka in nehanja ni šment, da bi v tem mestu ne bilo osredotočeno tudi vse kar je s tem v neposredni zvezi. Pa sem hodil, čakal, iskal, povpraševal... a sem prav vselej v razočaranju ugotovil, da iščem nekaj kar sploh ne obstoja... in da se vsa ta modernizacija pri najboljši volji niti oploditi ne utegne s kakršnimikoli človeškimi vršinami!

Ves razdvojen in sramujoč se samega sebe, se umaknem v skriti kotiček, kamor po večini zahajamo le oni, ki vse kulturno dogajanje v našem prestolnem središču gledamo le od daleč in se nas ves ta blagoslov prime komaj v obliki cestnega prahu...

Prav tačas je bil namreč sklican nekulturen sestanek z neplemenitim namenom, da se nesocialno zviša cena mleku — in to kar za 25 do 50 (reci in piši dvadesetpet do petdeset) par pri litru. Nekateri naši predstavniki bele pijače so bili celo tako predrzni, da so si upali ta predlog kar vpričo vseh zagovarjati... To so vršili s pretvezo, da nam primanjkuje krme in kakor, da bi teh sirovin ne mogli brez denarja nabaviti, na kratko: njihov zagovor je zvenel tako, kakor da bi tudi kmet moral svoje gospodarstvo voditi na podlagi kalkulacij in kakor da celo obstoj kmetijstva zavisi od svoje ugodne rentabilite...

Sapa mi je zastajala in mislil sem že, da bo po meni, toda: ko je stiska največja, takrat je božja pomoč najbližja. Povzdignili so svoj glas kmetje, ki še niso podlegli slepilu zlatega teleta in so goreče razvili svoja socialna čustva ter plemenito nagnenja v pomoč onim, ki so našega podpiranja najbolj potrebni... In v moje največje zadoščenje moram priznati, da so slednji na vsej črti uspeli in da so pivci bele pijače za dogledni čas rešeni neizbežne propasti — njene abstinence pa zagotavljam, da se bo morda že v najbližnji bodočnosti poizkusilo vse, da se ta luksuz tako poceni, da se ga bo že radi tega vsak gentleman že z daleč izogibal...

Da podkrepim vsestransko korist sestanka — pa čeravno je bil sklican z nizkotnim namenom — naj še povem, da sem se šele ob tej priliki spomnil, da bi bil že preje lahko vedel, kje naj iščem plemenita nagnenja. Že pred par

leti sem namreč na podobnem sestanku grešnih zahteval, naj se kmetskimi pridelkom določi minimalne cene. Svoj »sadržem« sem utemeljeval s tem, da je danes pravitako treba pred zlorabami zaščititi kmeta-producenta, kakor prejšnja leta konsumenta (z maksimalnimi cenami). Pa se je dvignila posebljena plemenitost naših statusovskih predstavnikov s tehtno motivacijo, da bi v tem slučaju še nihče ničesar »šenkati« ne mogel! Seveda sem se šele tedaj grešnila zadel položaja, ter se v božjem strahu trkal na prsa...

S temi par sestanki sem torej dobil tako prepotrebne lekcije, da trdno upam, da se mi odslej v moji grešni duši ne bodo več porajala taka in podobna nizkotna nagnenja. V tem me bo podpiral tudi ponovni dokaz, da plemenita nagnenja — vsaj v kmetski pari — še žive...!

Fran Levstik o narodnem edinstvu l. 1867.

... Samo en pot je, po katerem utegnemo ubežati temu zlu (t. j. propasti Slovencev), samo en trden jez, kateri nas utegne ubraniti. Ta jez najdemo na avstrijskem jugu v političnej solidarnosti z junaškimi brati, kateri se iste matere, istega jezika z nami in kateri našo bratovsko roko veselo poprimejo, nam i sebi na podpora...

Glas z dežele

Kaj bo z našim vinogradništvom

Pred vojno naši slovenski vinogradniki skoraj niso poznali krize. Vino se je lahko oddalo, ker je bila Dalmacija daleč, štajercij so svoja izvrstna vina lahko oddali v gornje kraje, za banaška in srbska vina pa sploh ni še nihče vedel. Po prevratu so se razmere za našega vinogradnika temeljito izpremenile in postajajo slabše iz dneva v dan. Naš list je že parkrat opozarjal na škodo, ki jo povzročajo razni uvozniki vin našemu vinogradništvu. Med tem, ko ostajajo po revnih Halozah vinske zaloge neprodane in postaja vino že zajtrk za otroke, ker drugega ni, se vozijo po Sloveniji razni agenti v avtomobilih in ponujajo banačana in ne vemo še vse kaj. V izložbah nahajamo reklame za vina, ki niso rastle v Dravski banovini in če vprašaj krčmarja zakaj vlačijo tuja vina v svoje kleti, ti poreče, da so boljša, kar pa gotovo ni res. Res pa je, da je po drugih krajih vinogradnik še večji suženj kakor je naš in takšne dobrote bi menda privoščili našemu dolenskem in štajerskem vinogradniku razni gospodje me-

šetarji, ki gotovo niso bili svoj čas za to pri nas v službi, da bi škodovali našemu vinogradništvu. Zahtevamo v interesu našega vinogradništva, da se vidno označijo vina od kod da so, ker potem bomo kaj kmalu videli kakšne prijatelje imajo naši rojaki vinorodnih krajev po naših slovenskih mestih. Banovina naj bi v zaščito našega vinogradništva naložila za vina drugih banovin posebno doklado, ki bi se uporabila za zboljšanje našega vinogradništva in pred vsem vinarskih zadrug. Edino zadrugo bi lahko vodile uspešen konkurenčni boj in bi reševale našega malega vinogradnika, ki mu preti pod današnjimi razmerami popoln polom. Naš mali človek se mora iz praktičnih ozirov organizirati v zadrugo, ker sicer ne bode mogel svojih malih količin nikoli s pridom vnovčiti in bo vedno moral popiti svoj pridelek in raztrgan in lačen prezebat v svoji zidanici ali hramu. Vsa čast pa na drugi strani onim našim gostilničarjem, ki kupujejo le domača vina. Radovedni smo, koliko potočijo banaški, dalmatinski in srbijan-

ski krčmarji — slovenskega vina. Za vsak vagon tujega vina zahtevamo izvoz iste količine — slovenskega vina. Naprošamo naše prijatelje, da načnejo to vprašanje v banovinskem svetu in pri zvezi gostilničarjev Dravske banovine!

Zitnica Jugoslavije — strada

Letos je bila slaba letina. Suša je pritiskala skozi celo poletje in ponekod docela uničila kmetske pridelke. Prav posebno so trpeli oni kraji, ki jih imenujemo zitnice Jugoslavije. To so Vojvodina in Mačva. Suša je bila tako huda, da kmetje še meseca oktobra niso mogli orati za ozimino. Posledice slabe letine se že opažajo. V teh krajih je danes blizu 30% prebivalstva brez kruha in hrane. Vsak dan jih prihaja na stotine na občino, ali sresko načelstvo prosit kruha. Brezuspesne so njihove prošnje. Kruha ne dobe in ne dela. Obupanj tavajo okrog in premišljujejo. In to v zitnici Jugoslavije. Se neprimerno slabše so razmere v tako zvanih pasivnih krajih, v Liki, Črni gori itd. Mnogo boljše ni tudi v Sloveniji. Zlasti obmejni kraji, ki so naravnost upropaščeni vsled protisankcij, ki jih je uvedla Italija.

Ko prečitaš Kmetski list, da ga prečlata tudi sosedu in mu priporočaj, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 50 dinarjev.

Zaščita kreditnih zadrug

Ministrstvo za kmetijstvo je na osnovi odločbe o zaščiti kmetskih zadrug in njihovih zvez od 23. novembra 1934 dovolilo odlog plačil in odredilo obrestno mero za stare vloge naslednjim kreditnim zadrugam: Hranilnici in posojilnici na Cvenu, Hranilnici in posojilnici v Dobrniču, Hranilnici in posojilnici v Lešah, Hranilnici in posojilnici na Dobu, Kmečki hranilnici v Zetalah.

Načrt za odplačevanje kmetskih dolgov

Ministrstvo za kmetijstvo je odobrilo odplačilni načrt, po katerem bodo zadruge članice Zveze slovenskih zadrug, Zadružne zveze ter Zveze gospodarskih zadrug za Jugoslavijo v Ljubljani izterjevale od dolžnikov-kmetov svoje terjatve, nastale pred 20. aprilom. — Odplačilni načrt je stopil v veljavo z dnem objave v Službenem listu. Načrt za odplačevanje je isti kot so ga omenjene zveze objavile že na podlagi prejšnje uredbe o zaščiti kmeta.

Obrestna mera za kmetske dolgove znaša 6%. Dolžno glavnico bodo plačevali kmetje 12 let. Načrt odplačevanja je bil že objavljen.

Kaj je s kurjavo?

Za agrarne interese revne kmete in bajtarje je bilo razlaščenih okrog 40.000 hektarjev veleposestniških gozdov. Upravlja jih časna državna uprava. Iz teh gozdov imajo upravičenci pravico dobivati kurjavo, stavbeni les itd. Občine so pravočasno poslale časni upravi spiske agrarnih interesentov, ki naj bi dobili kurjavo za letošnjo zimo. Sredi decembra smo. Huda zima pritiska, a nekateri agrarni intereseanti še do zdaj niso prejeli nakazila za kurjavo. Zakaj ne, se ljudje sprašujejo. Čemu se tako dolgo odlašajo z dobavo kurjave. Zima ne odlašajo in ljudje ne morejo več čakati. Pred njimi leži gozd, v rokah imajo pravice, a pri vsem tem ljudje zmrzujejo.

Proklet naj bo, ki pravico tujcev, sirot in vdov krši. Naj bo proklet in ves narod naj odgovori amen takoj. Sir. Mos. 27., 19.

Kmetška mladina

Za izobrazbo naše vasi!

Otvoritev II. prosvetno-organizatoričnega tečaja za fante v Ptuj

V nedeljo, dne 15. decembra t. l. je bil otvorjen v Ptuj II. prosvetno-organizatorični tečaj za fante, katerega prireja Pododbor Zveze kmetških fantov in deklet za ptujsko okrožje. Že pred 8. uro zjutraj se je pričela polniti dvorana Narodnega doma. Postavni kmetški fantje, funkcionarji Društva kmetških fantov in deklet so prihitali iz prostranega ptujskega okraja. V Prlekiji se kmetška mladina dramatično, počela se je zavedati svoje važnosti, kar je dokaz, da se tečaja udeležujejo tudi fantje iz tistih krajev, kjer še ni naših društev. Živahno vrvenje in razgovore kmetških fantov je prekinil predsednik ptujskega Pododbora tov. Joško Tomažič, kateri je otvoril tečaj z iskreno dobrodošlico in pozdravom na tovariše tečajnike, predsednika Zveze tov. Ivana Kronovška, predavatelja g. Mirka Majcena in g. Franca Veselka in druge. Prisotni so bili tudi ostali pododborovi funkcionarji. Nato je naglasil pomen tečaja, izobrazbe in vzgoje kmetške mladine in njihovega samostojnega udejstvovanja. Tečajniki so pozdravnemu govoru burno odzdravili. Za njim so govorili tov. predsednik Kronovšek, gosp. učitelj Majcen in g. prof. Veselko. Vsi so povdarjali važnost tečaja kot kmetške univerze in javnega udejstvovanja kmetške mladine, ki se mora rešiti varuhov in raznih voditeljev, ter se voditi sama po svojih organizacijah. Govore so nagradili fantje z živahnim pritrjevanjem. Predsednik Pododbora tov. Tomažič je za tem prečital disciplinski red in sporočil druge podrobnosti pri vršenju tečaja; 32 fantov je pomaknilo stole k lepo urejenim mizam, prijelo za svinčnike in pripravilo zvezke. Pred nje je stopil prvi predavatelj poleg velike šolske table in povzel besedo. Tečaj se je pričel — fantje so z zanimanjem dvignili glave!

Zelimo jim mnogo uspehov! V slogi in delu vstajamo!

Zaključek prosvetno-organizatoričnega tečaja

Pododbora Zveze kmet. fantov in deklet v Slov. Konjicah

V torek, 10. decembra t. l. se je pri nas zaključil II. prosvetno-organizatoričen tečaj, ki je v vsej veličini pokazal kako globoko je vsidran naš kmetško mladinski pokret. Tri dni so fantje z največjo pozornostjo poslušali predavanja: o kmetški in državljanski vzgoji, kmetški ideji, zgodovini kmetškega pokreta, o zgodovini tiska, higijeni, o občini, banovini in državi, združništvu, o organizaciji kmetije, trgovini z agrarnimi produkti, živinoreji, sadjarstvu in vinarstvu. Predavali so: tov. Kronovšek, naš apostol kmetškomladinskega pokreta, tov. Kulterer, gospodje dr. Rudolf, dr. Zbrizaj, tov. Schauer, Nemeč in Grum. Hrano je plačal tečajnikom pododbor, spali pa so fantje na slamni. Sicer slama za vzglavje ni bila kaj prijetna, vajeni pa smo naporov in borbe, ki nas vodijo do svete zmage vstajanja vasi.

Na ves glas moramo povedati vsem tovarišem in vsem svetu, da naša trpeča vas vstaja počasi a z železno silo. Vstajamo in vas je strahl!

Dvor

Naše Društvo kmetških fantov in deklet je priredilo dne 8. decembra t. l. v šoli predavanje »O Abesiniji«. Predaval nam je g. prof. Jare iz Novega mesta. Predavanja se je udeležilo nad 50 fantov in deklet, ki so z zanimanjem sledili predavatelju. Naše društvo stori vse, da nudi svojim članom in članicam čimveč izobrazbe, ker jih hoče s tem usposobiti, da bodo znali sebi priboriti naši, kmetški vasi boljših dni.

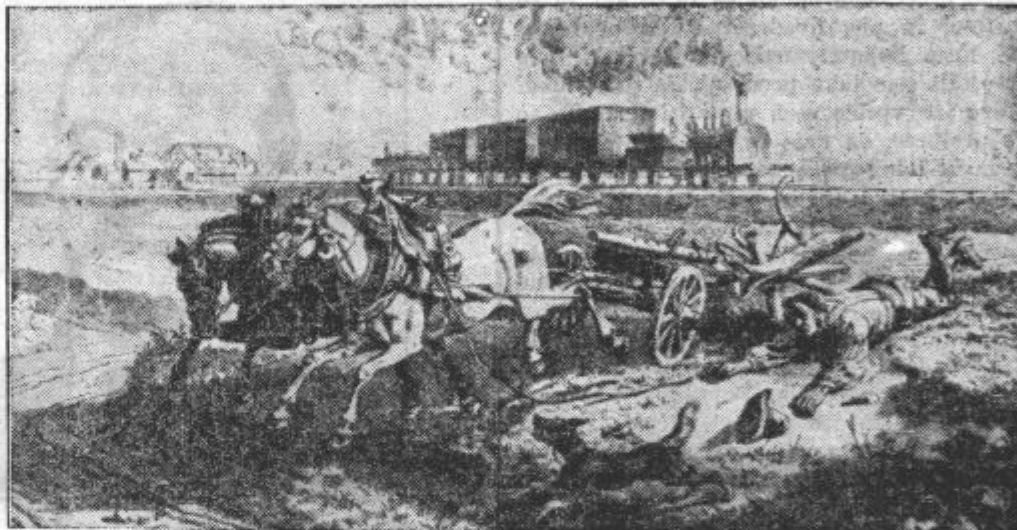
Grahovo

Pretečeno nedeljo smo priredili v šolskih prostorih zanimivo predavanje »Abesinija«. Sliko dežele, ki je sedaj predmet in pozornost vse evropske javnosti. Predaval nam je društvu naklonjen tov. dr. Ciril Kraševac iz Cerknice. Predavanja se je udeležilo nad 80 članov pa tudi mnogo neorganiziranih drugih kmetških fantov in deklet. Trdno uverjeni v svojo moč vztrajno naprej z geslom: »kmetška mladina rod organiziraj se, s pilo izobrazbe stopaj naproti svoji bodočnosti!«

Celje

V smislu sklepa glavnega odbora Zveze priredi tudi celjski Pododbor Zveze kmetških fantov in deklet v dneh 27., 28. in 29. decembra t. l. prosvetno-organizatorični tečaj za dekleta. Tečaj se bo vršil na Rudarski šoli; učni načrt je prirojen tako, da bodo udeleženke vkljub kratkemu času lahko dobile vsaj najvažnejše pojme zlasti glede samostojnega vodstva svojih društev, tako v poslovanju, prirejanju kulturnih in zabavnih prireditev itd. Mnogo pa bo tudi strokovnih predavanj. Tov. društva in njih ženske odseke opozarjamo, da se naj točno ravnajo po prejetih okrožnicah.

V dneh 2., 3. in 4. januarja 1936. pa se vrši istotam prosvetno-organizatorični tečaj za fante. V vsak tečaj bo sprejetih do 40 prijavitelj(cev). V obeh tečajih bo nekaj mest na razpolago tudi dekletom in fantom iz onih vasi, kjer še prosvetna kmetško-mladinska društva ne obstojajo. Prijave sprejema tajništvo Pododbora Zveze kmetških fantov in deklet v Celju, Prešernova ulica 6/I. do 18. decembra.

Novotarijam so se protivil ljudje od pamtveka. Nič drugače ni bilo tudi pred sto leti, ko je stekla na Angleškem prva železnica. Takratni zdravniški kolegij na Bavarskem, ki je bil v tistih časih priznana znanstvena avtoriteta, je izjavil, da proti potnikom, ki se bodo vozili s to nesrečno železnico, možganska bolezen (delirium furiosum). Neki umetnik je prav nazorno naslikal strah predvsem kmetških ljudi in živali pred železnico, kakor nam ju slika prav lepo prikazuje.

To in ono

Novo obrtno-nadaljevalno šolo bodo zgradili v Zagrebu. Celotna ogromna stavba bo veljala okrog 25 milijonov dinarjev.

V Sisku so štirje »zavezniki« iz skladišča M. Weissa tekom mesecev odnesli za četrtilijona dinarjev raznega blaga. Končno so jim prišli na sled, ker so ukradeno blago le — prepoceni prodajali. Bajje je segala organizacija prodaje tudi k nam v Slovenijo. Oblasti zato tudi pri nas marljivo preiskujejo, da bi ugotovile, kako daleč je segla tatinska trgovska spretnost.

Po travniških okrog Petrinje leži polno denarja, le žal, da ni nič vreden. Razpečaval ga je deček Stojan Marič. Ko pa so mu prišli na sled, je z ostalo mladino v starosti od 14 do 17 let, pobegnil in raztrosil ponarejeni denar po travniških. Žalostno pri tej smešni zgodbi je pač dejstvo, da se ljudje za take temne posle poslužujejo otrok, ki še niti izdaleka ne morejo presoditi, kam jih to početje vodi.

Za brezdomec, to se pravi ljudi, ki jih oblasti od kdove kod po odgonu vračajo v njihove domovinske občine, nameravajo v Zagrebu ustanoviti poseben prehodni dom.

V Brežicah je umrl v starosti 82 let zaslužni šolnik, upokojeni ravnatelj krške meščanske šole, g. dr. Tomaž Romih. Pokojnik je kot šolnik vedno deloval odločno v narodnem duhu, kar mu štejejo v tem večjo zaslugo, ako vemo, da je moral učiteljevati v naših najbolj ogroženih krajih, med drugimi tudi v Ptuj. Blag mu spmin!

Pod vlak je skočil v Hradeckega vasi bivši železniški uradnik Alojzij Križman, oče treh nepreskrbljenih otrok. Zapustil je več poslovnih pisem, kjer pojasnjuje in skuša opravičiti svoj obupni korak. Vlak ga je dobesedno prerezal na dvoje in je srce pri sunku odletelo nekaj metrov daleč proč.

Silne poplave so divjale po Južni Srbiji. Nekaj časa so bile tudi važne železniške proge pod vodo. Najbolj prizadeta je skopska okolica in tudi Skoplje samo. Posebno je napravil obilo škode hudournik Luda Mara (Nora Mica bi rekli po naše). V občini Kavadar, kjer se ljudstvo zlasti peča z gojitvijo tobaka, je hudournik porušil občinsko hišo in odplaval vse, kar je bilo v njej. Škodo cenijo na 3 milijone dinarjev. Tudi drugod je poplava v teh krajih povzročila obilo škode.

Za jesen in zimo

se oblečete najsolidneje in najceneje, če se poslužite pri nakupu moških in deških oblek, ter perila domačega izdelka iz lastne tovarne »Triglav« domače tvrdke J. Olup, Ljubljana, Poslovalnice: Stari trg 2, Pod Trančo 1 in Kolodvorska ul. 8. V zalogi imam vedno vse vrste sukna, kamgarna, hlačevine, barhenta in več vrst kotenine iz angleških, čeških in tuzemskih tovarn. Obleke in perilo izgotavljamo tudi po meri v najnovejših fazonah. Trgovci znaten popust. Moje geslo je: dobro blago, nizke cene!

Od Božiča do Božiča

Med svetovno vojno je bilo. Andrej Trdina je bil vpoklican takoj v začetku. Poslali so ga na rusko bojišče. V Galiciji je bil prvokrat v ognju, pa je ostal živ in zdrav. Tudi v Karpatih so mu kroglice prizanašale. Le zima mu je odgriznila vseh pet prstov na levi nogi. Takega so neko noč ujeli Rusi in ga z drugimi odpeljali čez neskončne pokrajine, v daljne, neznane kraje.

O Božiču leta 1915 je Andrejeva žena Polona zaman pričakovala glasu od svojega moža. Jerajnica, njena sosedka, je prišla in z nekakim zadoščenjem kazala Poloni razglednico, na kateri je bil naslikan božični prizor iz strelskega jarka, zadaj pa kratko poročilo: Vesele praznike želim tebi in otrokoma. Jaz sem živ in zdrav in se mi godi dobro... Tvoj mož Luka.

»Tvoj ne piše nič?« je poizvedovala in s hlinjenjem sočutjem pogledala Polono.

»Nič. Morda bo jutri kaj,« je kratko odvrnila Polona, bolj sebi v uteho ko sosedu v odgovor. Z robom predpasnika si je obrisala oči. Sosedu je godilo, da Polona trpi. Privoščila ji je skrb za moža. Svoječas sta tekmovali za Andreja. Preračunano je udarila Polono z besedo naravnost v srce:

»Tebi je lahko, Polona, ko nimaš otrok. Andrej si jih je vedno želel. Morda mu je vojna prav prišla. Pravijo, da je na Ruskem veliko deklet in žena. Mladih in lepih. Vojna bo vse pomešala...«

»Za svojega skrbi; Cilka! Prav na tem si ko jaz!« jo je zavrnila Trdinka in se zasukala, da bi šla v kuhinjo. Jerajnica se je škodoželjno nasmešnila in se poslovila.

Andrej ni pisal. O vseh svetih je prejela Polona njegovo zadnjo dopisnico. Za Božič nič in pozneje tudi nič več. Nikoli več.

Prvo leto po moževem odhodu na bojišče se je Trdinka sama ubijala na gruntu. Najemala je. Drugo leto je posejala polovico njiv z deteljo, tri je dala v najem, ostalo pa je površno obdelala. Vseposvoda je delo pogrešalo čvrstih, vztrajnih moških rok.

»Hlapca najmi!« ji je prigovarjal tast, ki mu je lezel sedmi križ na ramena, a v prsih mu je kljuvala naduha.

Polona je šla k županu, da bi se posvetovala z njim.

»Oče pravijo, hlapca vzemi! Koga naj vzamem? Zagravnikevega Jurja, ki otroci žvižgajo za njim, ker je kratke pameti? Ta še kose ne zna sklepati. — Krajnikovega Martina, ki ga meče božjast? Mokarjevega Anžeta, ki si pomaga z bergljo?« Polona je razložila županu, da vsa občina ne premore človeka, ki bi mogel s pridom služiti pri Trdinovih za hlapca. In sploh... ljudje bi brusili jezike... Deklo? Ne, ženske opravke zmaguje lahko sama. H konjem in plugu bi potrebovala moškega.

»Te dni dobimo v našo občino 200 ruskih ujetnikov. V nedeljo po prvi maši pridi, pa si boš izbrala enega, ki ti bo v pomoč,« je povedal župan.

V nedeljo po prvi maši so stali pred občinsko hišo v dolgi vrsti čudni gostje. Nekateri v dolgih zeleno-sivih vojaških plaščih, drugi v mahedratih bluzah, vsi s ploščnatimi kapami na glavah in brez orožja. Gruče starcev, žensk in otrok so ogledovali ruske ujetnike in se boječe umikali debelemu naredniku z zariplim obrazom, ki je oblastno korakal ob strnjeni vrsti ujetnikov in se surovo zadiral zdaj v tega, zdaj v onega. Prišel je župan z dvema občinskima odbornikoma. Semenj se je pričel. Župan je imel v rokah polo, na njej so bila napisana imena tistih, ki so se priglasili, da bi radi ujetnika, ki bi pomagal pri poljskem delu.

»Polona Trdina!« je zaklical župan. Polona se je prerila skozi gnečo in obstala pred županom.

»Izberi, katerega hočeš!« jo je vzpodbujal župan in se napotil z njo od moža do moža. Rusi so zrlji topo predse. Na njihovih bledih obrazih je počivalo utrujeno ponižanje.

»Če bi ta-le hotel...« je tiho rekla Polona, zardela in pobesila pogled. Z županom sta stala pred mladim, krepko razvitim ujetnikom.

»Vasilij Popov, austreten!« je zagrmel narednik, da je Poloni zagomazelo po udih.

Vasilij Popov je stopil iz vrste. Župan je nekaj zapisal na rob pole, narednik je pomolil Poloni neki papir v podpis.

»Si že opravila, Polona!« Zdaj pelji Rusa domov in glej, da ne bo lenobe pasel!« je podučil župan Trdinko.

Polona je z drobnimi koraki hitela proti domu, Vasilij je sklonjene glave stopal za njo. Vso pot sta molčala. Šele doma se ga je upala vprašati, če je lačen. In ko je postavila predenj hlebec kruha in veliko skledo mleka, se je prepričala, da je bila njena domneva prava.

Vasilij je bil okreten človek tridesetih let. Izredna bistroumnost mu je pomagala, da se je kmalu privadil govorici in se vživel v nove razmere. Bil je tihega, mirnega značaja, delaven in ubogljiv. Prizadeval si je, da bi uravnal gospodarstvo po sledovih odsotnega Andreja. Trdinovo zapuščeno posestvo se je začelo obnavljati, pri živini je bil spet stari red, na preoranih deteljščih je veselo zorela pšenica.

Neke nedelje popoldne jo povabila Polona Rusa, naj bi šel z njo nad Osatnik pogledat, koliko bo košnje. Ko je Vasilij s preudarnim korakom, visok in močan napravil nekoliko korakov v bobotno travo, je Polona s tihim občudovanjem in močno utripajočim srcem zrla za njim.

»Za šest velikih voz je bo. Dva dni košnje. Osem koscev bi jo podrlo,« je z vajenim očesom presodil Vasilij.

»Vasilij, čemu si vedno žalosten?« je nenedoma vprašala Polona in ga toplo pogledala.

Globok vzdih se je utrgal iz Vasilijevih prsi. Pogled mu je splaval v daljavo. Za mišljeno, počasni je odgovoril:

»Domov!«

Ivan Albreht

Moj Božič

Smreke in jelke sklonile so veje božjemu Sinu v prijazen pozdrav v Betlehem srce zamaknjeno speje, zasanjano v klince nebeskih daljav.

Jaz pa si jaselece v dušo postavim, sveče dobrote prižgem si ob njih, v nemo samoto se z njimi odpravim, da čutil resnice božanske bom dih.

Brat bom ponižanim, bednim, trpečim, brat bom vsem, ki jih življenje tepta, Da vnovič jih z vero v življenje osrečim, to Božič naj mojega bo mi sreča...

Tedaj je objelo Polonino srce čudno, tesno čustvo. Z vso jasnostjo si je predočila tisto uro, ko bo Vasilija pognalo hrepenenje odtod, ona pa bo ostala sama, zapuščena in bo njene njive spet prerušal plevel. V dveh letih ji je postal ta dobri, delavni in tihi Rus nenadomestljiva opora. V samotnih trenutkih ga je primerjala z Andrejem in si priznavala, da ji je močno obledel spomin na moža. Komaj leto dni je bila poročena z njim, pa ga ji je vzela vojna. In zdaj preživlja svoja najlepša leta v kruti osamljenosti. Burno valujoča kri ji je oblikovala v možganih misel, kako bi nadomestila, za kar je bila siloma prikrajšana. In njeno hrepenenje se je vedno tesneje ovijalo okoli Vasilija. Ni se vpraševala, kaj poreko ljudje, ni se bala Jerajničine zavisti in njenega obrekovanja. Za njeno srečo gre, a ključ do nje ima ta mirni, nevsiljivi Rus. Zato je sklenila izkoristiti ugodno priliko in je razvijala klobko svojih prikrivanih načrtov pogumno naprej.

»Vasilij, glej, ali bi ne bil tukaj zate tudi lep dom?«

»Lepo je pri vas,« je mirno potrdil.

»Ostani, Vasilij!«

»Nikogar nimam tu.«

»In če bi te jaz prosila, da ostani?«

»Morda bi — ubogal.«

»Vasilij, tako hladen si z menoj!«

»Tujee sem tukaj. Kdo mi zaupa?«

»Vasilij! Meni nisi tujee. Več si mi ko rodni brat, več ko mož... ah, zakaj me nočeš razumeti!«

Polona je zaihtela v dlani. Vasilij ni mogel videti solz, sklonil se je in objel razburjeno ženo.

»Ostanem!« Odrešil je Polono in ji vrnil srčni mir.

Andrej Trdina je bil uradno proglašen za mrtvega. Vasilij in Polona sta se poročila in pričakovala že tretjega potomca. Na sam božični večer so se Poloni dopolnili dnevi. Vsa srečna je bila, ker je bilo rojstvo njenega novorojenčka ožarjeno od čudežne skrivnosti svete noči. Vasiliju je žarel obraz od ponosa in sreče. V odmevu polnočnih zvonov je njegova družinica pričakovala božični praznik.

Bil je kristalno lep zimski dan. Vasilij, ki se je bil pred štirimi leti, dan pred poroko, prekrstil iz pravoslavnega kristjana v rimskega katoličana, je hitel od slovesne maše proti domu. Dohitel ga je selski pismonoša Mihec in mu izročil pismo, naslovljeno na Polono Trdina. Na ovitku je bil pečat ruske sovjetske pošte. Vasilij je ugibal, a pisma ni hotel odpreti. Izročil ga je ženi, ki je s tresočimi prsti raztrgala ovitek in čitala:

»... Bile so razne ovire, ki so mi preprečevale povratek v domovino. Zato sem se odločil, da ostanem tu za vedno. Ker se mi je ponudila ugodna prilika, sem se že pred šestimi leti oženil in imam petero otrok. Priženil sem štirikrat tako veliko posestvo, kakor je moje doma, zato ti ga prav rad prepuščam in ti vračam polno prostost. Še ti se omoži in bodi srečna! Odpusti mi in pozabi name! Vojna je vsemu kriva.

Andrej Trdina.

Ivan Albreht:

DOMOV

Zunaj škriplje sneg in vzduh je tako oster, da človeka reže v obraz, ko stopi venkaj. K hribu stisnjena vas molči. Nikjer ni luči, okna so slepa, gluha, od nikoder pesmi, od nikoder vedrega smeja. Še cesta se tako nekam plaho tihotapi skozi vas, kakor bi se bala, da ne bo komu v napotje. Nekdaj so po njej pridno drčale sani in kraguljci so cingljali in božali zasneženo plan. Zdaj tega ni. Samo mir še vlada, sama gluha tišina domuje tod.

»Ali je vse izumrlo?« se zgrozi edina potnica, ki se počasi riže proti vasi. Okrog obraza ji je srez spletel trd venec, mrzaj jo zbada skozi tenko obleko, noge se zapletajo, a pot je še tako neskočno dolga. Najrajši bi sedla in nekoliko počivala. Samo malo, da si odpomore.

Sklonila se je že, da bi sedla, toda v trenutku se je zdrznila in se zavedla. Kolikokrat se je že zgodilo, da je kdo, ki je od utrujenosti sedel v sneg, zaspal in se ni več prebudil! In zdaj ona ne odgovarja več samo zase, ampak tudi za bitje, ki je z njo. Bogve, ali je mati dobila pismo? Nekaj časa je Anica prikrivala, potem pa je v dolgem pismu zaupala materi svojo skrivnost.

Štiri leta je že z doma. Skrajja ji je bilo silno hudo. Domotožje jo je morilo, v mestu se nikakor ni mogla privaditi novemu načinu življenja. Le z muko se je odvajala domačih šeg in se navzemala mestnih navad. Tudi z govorico je imela težave. Njenemu narečju, ki se je Anici zdelo najbolj blagoglasno in najtoplejše na svetu, so se smejali, da je reva prve dni venomer zardevala in v zmedenosti marsikaj storila narobe.

Končno je to premagala in se vživela v nove razmere. Priznali so ji, da je že cela gospodična, Anici pa se je zdelo, da je vse najlepše in najsvetejše umrlo v njej. Dotlej je pogosto pisala domov, kasneje pa je tudi ta želja onemela v njej. Pisma so bila vedno bolj redka, končno pa so čisto izostala. Anici se je zdelo škoda izdatkov za poštnino.

To je bila smrt. Sprva se je je dekle zavedala. Tu in tam jo je še spreletelo kakor kesanje, končno pa je zatrla v sebi tudi ta zadnji klic rodne grude. Anica se je celo sramovala svojih rojakov. Ako je v mestu kje naletela na koga, ki so ga tja prignali opravki, se mu je najrajši izognila. Kdo bi se družil s takimi neotesanimi kmeti?!

To so bili čudni, čudni časi. Anica je živela kakor ptička, ki smukne iz gnezda. Medtem ko je prej od svojega zaslužka še kaj malega poslala vsaj za praznike vselej materi domov, ji je zdaj vedno še sami primanjkovalo. Vsako nedeljo, vsak prosti dan je bilo toliko mikavnih zabav in prireditev, da večkrat sama ni vedela, za kam bi se odločila. Zdaj kino, zdaj veselica, zdaj ples in vesela družba, zdaj izlet, tako je šlo mesec za mesecem. Še tako jo je večkrat stisnilo, da se je zadolžila pri šivilji ali čevljarju, končno pa se ji je zazdelo, da se ji je nasmehnila popolna sreča. Seznanila se je z vedrim, vedno veselim Feliksom, trgovskim pomočnikom pri veliki, ugledni tvrdki.

Feliks je bil kakor ogenj. Jeklo in kremen bi se topila v njegovih besedah, tako je znal govoriti. Anica ga je poslušala kakor zamaknjena. Verjela mu je z isto toplino kakor nekoč kot otrok svoji materi. In Feliks je govoril o

lepi, sončni bodočnosti, o sreči, ki ju čaka, o razkošju, ki mu gresta naproti. V take sanje je bila zamaknjena, ko se je prvič prepustila njegovim objemom.

Joj, kako je vse to zdrvelo mimo! Sredi najlepše sreče je Anica začutila tam na jesen, kaj se bliža. In toplo, vdano je zaupala drage-mu svojo skrivnost. Samo nekaj kratkih, preprostih besedi, pa je bilo vse porušeno. Anica je trepetaje, opazila, da se je utrnul v njegovih očeh — strah. Beseda mu je mahoma omrtvela in se ohladila.

»Kaj hočeš sedaj od mene?«

»Feliks, čemu tako vprašanje?«

In je zagodrnjal o nerodi, ki ne zna o pravem času obrniti jezika. Ako bi bila takoj povedala, bi bilo igrača. Saj so ljudje na svetu, ki znajo in razumejo marsikaj ter vedo, da nekateri ne smejo biti rojeni.

Anica je zajokala. Takih besedi ni nikoli pričakovala iz njegovih ust. Kdorkoli bi ji rekel kaj takega, bi je ne bolelo, da pa ji reče on, to jo skeli, skeli.

Tisti dan sta se razstala kakor tuje. Po dolgem času se je tedaj Anici zahotelo, da bi pisala domov in potožila materi svoje gorje. Kakor v zarji je zagledala pred seboj revno bajto, oj, in ta večer se ji je zazdela najsrečnejša palača na svetu. Ako bi mogla stopiti vanjo, priti in ostati tako, da bi bilo vse pozabljeno in izbrisano, kar se je zgodilo vmes...

Cez dober mesec za tem je Feliks izginil. S pota ji je pisal, naj nikar več ne misli nanj, ker se še ne misli odpovedati svoji mladosti. Dal ji bo sicer, kar ji gre, da bi pa kdaj postala njegova žena, to naj si izbije iz glave.

Hladio, suho, preračunano trgovsko pismo je Anico ponižalo tako, da se je sama sebe sramovala. Mar misli Feliks, da je ona res samo kos blaga, ki ga kdo kupi in zavrže, kadar se ga naveliča? Ne, v tako ponižanje se ne pogrezne, pa če bi tudi morala po golih kolenih iti domov! Materi se bo zaupala in razodela, mati jo bo razumela in sprejela njo in dete, ki naj nikoli ne izve, kako podlo ga je zapustil in hotel uničiti njegov oče...

Pred dobrim tednom je Anica pisala domov. Solze so ji rosile na pismo, vendar je čutila veliko olajšanje, ko je povedala vse do kraja. Potem je nekaj dni čakala odgovora, toda z doma ni bilo nobenega glasu. Ali je mati ni mogla razumeti? Ali jo je zasovražila in ji zameri, ker se več ko dve leti ni oglasila? Saj ni mogoče! Mati ostane mati, le pismo se je nemara kje kaj zakasnilo.

V nestrpni veri se je Anica odpravila domov. Zdaj omaguje na zasneženi cesti in bo komaj, komaj priganila na vas.

Končno je pot pri kraju. Tamle za ovinkom je treba s česte zaviti med hiše in vrtove, prav na kraju vasi pa čepi v snegu njen dom.

Anica je že tako trudna, da komaj prestavlja noge. Tik pred hišo klecne:

»Mati —«

Rada bi zavpila, pa je komaj zastokala.

»Mati —«

Noga še giblje, a v korak se ne proži več. Anica ne čuti ne mraza ne toplote. Skozi okno jo vabi materin obraz.

»Mati —«

»Nič ne maraj, Anica, saj bo še vse dobro! Kjer je bilo prostora zate, bo tudi za tvojega otroka.«

Anica se blaženo smehlja, v bajti pa molí njena mati, joka in molí za hčer. Včeraj je prejela njeno pismo. Kaj naj bi ji pisala na to? Domov naj pride. Res je gorje, kar se je zgodilo, toda kje naj išče tolažbe in pomoči, ako ne doma?

Kakor premišlja, se ji zdí, da je potrkalo na vrata. Bajtarica se zgane in gre pogledat. Nikogar ni.

»Pa se mi je čisto zdelo, da je trkalo —«
In spet sede za peč in joka in molí.

V tem zadiši po snegu. Kakor da so se odprla vrata, se zdi bajtarici. Za trenutek se čudovito zasveti pred njo:

»Mati —«

»Anica!« plane bajtarica pokonci, toda soba je temna in vrata so zaprta.

»Pa sem menda res zadremala in se mi je v sanjah pritaknilo!« vzdihne bajtarica. Ko pa se zjutraj odpravi v cerkev, zadene v snegu ob nekaj trdega.

Preplašena se je opotekla in zastrmela. In kakor je gledala, je spoznala:

»Anica, dete moje, torej si prišla domov!«

Sklonila se je k njej, toda hči ni več hrepnela po materini ljubezni. Bila je doma — za vedno.

Ivan Albreht

Božična pesem

Vi drugi dalje tožite
o stiskah in trpljenju,
jaz pa — berač — zasanjaj bom
o svobodnem življenju.

Mir vsem, ki jih med nami ni,
mir večno nerojeni,
a korobač in trnjev bič
ljudem osvobojenim.

Polnočni zvon zvoní, zvoní
in boža bogatine,
vse druge trdo je pognal
na cesto med capine.

Brezdomci smo, ki smo bili
nekoč nonosni kmetje,
vendar gremo k polnočnici
in v svojih src zavetje.

Ta srca, bratje križani,
to božji so hramovi,
in kakor smo ponižani,
iz nas rasto domovi!

Iz nas budi se novi čas,
ki da — Odrešenika,
mi grebemo in kopljemo
grob naših dni krvavika.

Iz naše bede zibeli
rasto ponosni hrasti,
na njih cvetovi novih dni
cveto v ponosni rasti.

Zato vi drugi tožite,
a jaz pesti bom stiskal —
in ko mi bo najbolj hudo,
bom najbolj uporno vriskal.

Tedenski zun. - politični pregled

V zadnjem tednu moramo zabeležiti v zunanjem svetu dva važna dogodka. — Predsednik češkoslovaške republike

T. G. Masaryk

je odstopil in priporočil za svojega naslednika zunanjega ministra dr. Beneša, ki je bil njegov soborec in sodelavec v najhujših dneh svetovne vojne in potlej ves čas do danes.

Predsednika Masaryka je pred kratkim zadel delna kap, kar je njegovo zdravje in odporost tako zrahljalo, da se je odločil za odstop s svojega odgovornega položaja.

T. G. Masaryk je ne le v politiki zavezniške republike, ampak v vsej evropski, da celo v svetovni politiki ena najznačilnejših osebnosti. Iz preprostega stanu se je z lastnim delom, nezlomljivo vztrajnostjo in izredno nadarjenostjo povzpел do mesta vseučiliškega profesorja. Njegovе modroslovne nauke je na praški univerzi poslušalo in srkalo tudi mnogo slovenskih visokošolcev, ki jim je veliki mislec in državnik kazal nove smeri v življenje.

Posvetil se je zgodaj tudi politiki in je ostal tudi v najhujših dneh zvest in odločen borec za pravice svojega naroda.

Globok po mislih in blag po sreju je ostal T. G. Masaryk vzlic svojem visokemu položaju vedno preprost človek. Za zadnji državniški čin si je izbral odlok o obširni amnestiji (pomilostitvi) političnih, pa tudi drugih obsojencev. V izjavi o odstopu pravi med drugim:

»Hotel sem biti pravičen vsem narodom in vsem plastem ljudstva. — Če Bog da, bom lahko še nekaj časa opazoval v miru vaše delo. Prosim vas, da storite vse za prosopeh naše skupne domovine.«

Predsedniku Masaryku so vzdeli častni naslov »predsednik osvoboditelj«, predsednik senata dr. Soukup pa ga je nazval »učitelja, svetovalca in voditelja vsega naroda«.

Volitve novega predsednika so bile 18. t. m. O izidu teh volitev pa prihodnjič.

Drug dogodek, ki utegne imeti še nedogledne posledice, pa je popolen preobrat v laško-abetesinskem sporu.

Anglija

se je doslej proti Italiji zavzemala za Abesinijo, v zadnjem času pa je svoje ravnanje popolnoma spremenila in prepustila napadeno Abesinijo usodi. Po dolgotrajnih diplomatskih razgovorih in barantijah so se sporazumeli Francozi in Angleži za predlog o mirni rešitvi sporac. Po tem predlogu bi

Italija

dobila skóraj polovico Abesinije, poleg tega pa še važne prednostne pravice v onem delu države, ki bi po imenu ostal nadalje samostojen.

Abesinija

je tak predlog odločno odklonila in sporočila Društvu narodov, da v nobenem primeru ne more pristati nanj. Abesinski cesar je še posebej naglasil, da bi sprejetje teh pogojev pomenilo revolucijo.

Tudi drugod

so resni in trezni politiki ostro nastopili proti takemu nizkotnemu načinu gaženja človeških pravic in državne neodvisnosti. V Franciji je zlasti odločen minister Herriot, ki je zagrozil z demisijo, ako bi DN sprejelo stavljenе predloge o laško-abetesinskem sporu.

Medtem trajajo boji v Abesiniji z nezmanjšano silo dalje. Italijani skušajo doseči čim več vojaških uspehov, da bi tako svojim zahtevam dali lahko toliko več poudarka.

Razsodiščna pogodba

je bila 14. t. m. podpisana med našo državo in Dansko. Po tej pogodbi se morajo odslej vsi morebitni spori med tema državama uravnavati s pomočjo mednarodnega razsodišča v Haagu.

Dopisi

*

Šmartno pri Litiji

Iz mnogih krajev Slovenije prejemamo obupna pisma, ki v žarkih potezah rišejo bedo, v kakršni tone naše podeželje. Naj za danes zdostuje tole iz Šmartna pri Litiji:

Tovariš urednik!

V naših domovih je revščina, številne družine bodo v teh praznikih brez vsakega priboljška, tople obleke in brez zakurjenih peči.

Reveži bomo delili usodo z reveži. V marsikateri kmečki in delavski hiši se bo potica umaknila koruznemu kruhu in krompirju.

Armade brezposelnih prosijo iz dneva v dan pri onih, ki sami nimajo, da bi dali. — Kmet toži radi dolga, zamrznjenega denarja v hranilnicah, mali obrtnik in delavec, pomočnik, brezposelnik grdi šušmarje ter prosi zaščite.

Kmetjski pridelki, življenje, živina les itd. ne odgovarjajo več niti življenjskim potrebam. Kje naj si vzame mali človek denar za davke, če nima za druge potrebe?

Na eni strani revščina, vidna povsodi, na drugi strani pogrnjena miza denarnih mogoteev vseh vrst.

Vsled tega bo zelo pametno, da bi v teh božičnih praznikih vsi kmetje, vsi obrtniki in vsi delavci razmišljali o tem, kje so, kaj podpirajo in kam spadajo?

»Kmetjski list« nam že od pričetka, teden za tednom, leto za letom odpira oči in kaže pot složnosti vseh malih ljudi. Gradimo z njim naš skupen dom boljše bodočnosti!

Kraljevina Jugoslavija je prava domovina kmeta, obrtnika, delavca in uradnika. — Naša zemlja je zdrava in rodovitna. Zedinimo se in dajmo Bogu kar je božjega, kralju kar je kraljevega, in stremimo tudi zatem, da dobimo zemljo, ki je božja, in onega, ki jo obdeluje.

Podpirajmo kmetijsko združništvo, kmetjsko prosveto in kmetjski tisk. Združimo se!

Tevfik Ruždi Aras

turški zunanji minister je obiskal Beograd in izjavil, da so posebno sedanji dogodki v evropski politiki zahtevali njegov prihod v našo prestolico. Mednarodni položaj zahteva, da države Balkanske zveze spremljajo dogodke z vso pozornostjo. Turčija in Jugoslavija sta neločljivi in zvesto vdani ciljem Balkanske zveze.

Avstrija

se je po zadnjih vesteh jela približevati državam Male antante, vendar še ni mogoče presoditi, v koliko je to približevanje resno, v koliko pa samo poteza iz previdnosti z ozirom na splošno politično zmedo v Evropi.

Dr. Beneš — Masarykov naslednik

Ob zaključku lista smo prejeli poročilo o izidu volitev novega predsednika češkoslovaške republike.

Za to mesto sta bila postavljena dva kandidata. Večina strank je kandidirala dr. E. Beneša, republikanski agrarci pa dr. Nemca.

Predsednika voli Narodna skupščina (poslanska zbornica in senat). Od 440 poslancev in senatorjev je glasovalo 340 za dr. Beneša, ki je s tem dobil predpisano tričetinsko večino in je bil torej izvoljen. Dr. Nemeč je dobil 24 glasov, 76 glasovnic pa je bilo praznih.

Po slovesni zaprisezi se je novi predsednik podal k T. G. Masaryku, ki mu je prisrčno častital.

V združenju je naša moč, naš Božič in mir na zemlji!

Tovariši!

V teh praznikih na delo za naš tisk, naš tednik je »Kmetjski list«!

Vsem, ki so dobre volje želim obilen uspeh in vesele božične praznike! Z. F.

Grosuplje

S snegom je prišla tudi v našo vas beda, ki jo pa posebno občutijo naši mali. In kljub temu, da je danes težko za denar in za vse, je tukajšnji Rdeči križ s pomočjo šole, Sokola in Prost. gasilske čete priredil tem bednim Miklavževu ter obdaril 55 otrok z blagom in pecivom, a tukajšnji Sokol 39 otrok.

Da je ta dobrodelna akcija uspela, zahvala na tem mestu oblasnemu odboru društva Rdečega križa v Ljubljani, drž. osn. šoli in g. ravnatelju Dularju Metodu za podarjeno blago, kakor tudi vsem hišam in damam, ki so kakorkoli pripomogle s pecivom ali delom k obdaritvi naših malih.

Dne 8. t. m. je sklical tukajšnji Rdeči križ sestanek vseh županov in zastopnikov obč. odborov društev Rdečega križa tukajšnje zdravstvene občine.

Na tem sestanku se je razpravljalo o potrebi zidanja Zdravstvenega doma, ki je naletelo med vsemi na odobravanje ter sta oba g. župana obljubila vsestransko pomoč pri tem. Sestavil se je takoj pripravljalni odbor, ki naj vodi vse delo, da se bo ta misel v teku par let tudi realiziral. Upamo, da bodo tudi oblasti razumele potrebo te stavbe in podpirale pripravljalni odbor v njegovem težkem delu.

Vprašujete

kje dobim lep moderen **klobuk ali čepico** Najnovejše oblike, prvovrstne kakovosti pri **MIRKO BOGATAJ, Ljubljana, Stari trg 14** Stalno v zalogi klobučevinaste copate in zimske kape

Novice

*

Pokretaši kmetske misli, ko prečitata bo-
žično številko Kmetijskega lista, dajte jo prečitati
tudi sosedom ter vplivajte nanje z lepo besedo,
da si ga po novem letu naroče, saj stane naroč-
nina za celo leto samo 30 dinarjev.

Soeka pri Novi cerkvi. Prostovoljna gasilska
četa Soeka priredi v nedeljo 22. decembra t. l.
igro »Guzaj«. Igra se vrši v graščinski dvorani.
Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo nove
motorne brizgalne, se najvljudneje vabijo vsi
k obilni udeležbi.

V Vrbski banovini se je v nekaterih sre-
zih pojavil trebušni legar (tifus). Smrtnih sluča-
jev doslej ni.

Za pomoč poplavljenim krajem je senat do-
ločil znesek 130.000 Din.

Skofja Loka dobi v kratkem vojaško godbo.
Mestna občina že išče stanovanja za godbenike.

V Zgornji Bistrici so pred časom fantje v
pretepu ubili Otona Lebarja. Zdaj je radi tega
obsojenih pet fantov: Štefan Fetič na 10 let ro-
bije in trajno izgubo častnih pravic, mladoletni
Ivan Š. na 4 leta strogega zapora, njegov mlado-
letni brat Izidor tudi na 4 leta strogega zapora,
Ignac Ščenjavič pa na 5 let in 15 dni robije in
trajno izgubo častnih pravic. Upajmo, da bo ta
kazen vsaj drugim fantom v svarilo.

V Hrtkoveh pri Mitrovici si je Toma Man-
dušič vtepel v glavo, da mora 15letna lepota
Štefica Kovačič postati njegova žena. Ker ni šlo
drugače, jo je s pomočjo tovarišev ugrabil. Obla-
sti pa ne priznavajo več takega snubljenja in so
še pravočasno rešile deklo iz rok nasilnega za-
ljubljenca.

V Zagrebu je bila konferenca denarnih za-
vodov. Na konferenci je bila sprejeta obširna
spomenica, ki bo izročena odločujočim činite-
ljem. Od 620 denarnih zavodov v državi jih 400
ne more svobodno poslovati, so »imobilizirane«,
to se pravi: nimajo razpoložljive gotovine.

Lavoslav Schwentner, znani slovenski knji-
gotržec in založnik, je 15. t. m. obhajal 70letnico.
Njegove zasluge so zlasti velike radi tega, ker
je omogočil izdaja del mladih slovenskih pisa-
teljev in pesnikov tam okrog leta 1900. Zalagal

Rudolf Gaj:

Izobčenci

(Nadaljevanje.)

»Naj bo torej; poslušajte!« je malodane za-
vpil Arabin ter porinil krožnik nekoliko od
sebe, izpil kozarec vina ter se nato potegnil
z dlanjo na obe strani preko mustač:

»Kakor veste, je bilo pri nas že pred nekaj
leti jako težko za posel in zaslužek in ta nadloga
je pričela resno skrbeti tudi mene. Za sramotno
plačo nisem hotel več delati, boljšega zaslužka
pa našel nisem. Kaj sedaj? In baš v tistem času
ti pride nekega dne agent, ki je meni in mo-
jemu tovarišu natvezil tako rožnate stvari, da
sva se brez nadaljnega odločila odpotovati z njim
v Francijo. Zahteval je od naju vsakega tritisoč
dinarjev za potovanje in potni list, za kateri zne-
sek sva pa vendar bila dovolj bedasta, da sva
mu ga tudi brez nadaljnega izročila; toda še-le
pri odhodu vlaka. Dočim je mojemu tovarišu še
bilo ostalo nekaj drobiža, sem bil jaz ostal popol-
noma suh, zakaj meni je že itak do one vsote
bil primoran brat posoditi tristo dinarjev. Toda
ne samo denar, nego tudi potna lista sva mu
bila izročila. Tako smo se pripeljali vsi trije
na Dunaj, kjer smo izstopili na južnem kolo-
dvoru. Do tu bi bilo torej vse dobro. Toda na
dunajskem kolodvoru, je bila ena sama gneča
ljudi in ker nisem, nič hudega sluteč, bil dovolj

je sama izvirna slovenska dela Cankarju, Zu-
pančiču, Ketteju, Murnu in drugim slovenskim
književnikom, ki so visoko dvignili našo knji-
ževnost in tudi obogatili naš književni jezik.

100letnico ilirskega preporeda so v soboto
in nedeljo z velikimi svečanostmi proslavili po
vsej Hrvaški.

V Zagrebu so zborovali jugoslovanski škofje.
Kolikor je bilo mogoče izvedeti, so med drugim
razpravljali tudi s stališča do novega šolskega
zakona in o ratifikaciji (potrditvi) konkordata z
Vatikanom.

Jadrnica »Sv. Josip« se je potopila pri Spli-
tu. Sreča v nesreči je bila v tem, da v trenutku
katastrofe ni bilo nobenega človeka na barki.
Nesreča je menda nastala tako, da je jadrnica ob
nakladanju tovora dobila rāzpoko na dno, pa je
nato voda polagoma vdiralala vanjo.

Današnje številko

Kmetijskega lista smo poslali nekaterim prijate-
ljem našega pokreta na ogled. Kdor ga je prejel,
naj ga tedaj ne vrača, temveč naj ga ponudi
svojemu sosedu in vpliva na njega, da si ga
naroči.

Radio

od 22. do 29. decembra 1935.

Nedelja, 22. dec. 9:45: Versko predavanje (g.
dr. Mihael Opeka). — 15:00: Kmetijska ura: O
negovanju sadnega drevja (g. Flego Anton). —
16:00: Gospodinjska ura: Obleka in obutev (gdč.
Anica Lazarjeva).

Ponedeljek, 23. dec. 18:00: Zdravniška ura:
O vodenosti tkiva (g. dr. Bogomir Magajna).

Torek, 24. dec. 19:30: Božični običaji —
zvočna slika (spisal in vodi g. Viktor Pirnat).
— 21:00: Božične pesmi poje Ciril-Metodov cerk-
veni zbor, vodi g. Ludvik Puš.

Sreda, 25. dec. 12:15: Božične pesmi raznih
narodov.

Četrtek, 26. decembra. 9:00: Kmečki trio
— 9:45: Versko predavanje (g. prior Valerian
Učak). — 17:30: Ilja Alojzij: Mihovega Tineta
sveti večer.

Petek, 27. dec. 18:00: Ženska ura: Vrednote-
nje gospodinjskega dela (ga. Minka Govekarjeva).

Sobota, 28. dec. 18:40: Pereča zunanje poli-
tična vprašanja (g. dr. Alojzij Kuhar).
Rupretov B.:

pozoren na svoja sopotnika, sem se kar hitro,
in to brez da bi se bil poprej kaj zavedel, znašel
popolnoma sam v tej gneči. To je bila za mene
vrlo neugodna ugotovitev in bilo mi je, kakor
da mi hoče kri zledeneti po žilah. Kaj mi je
sedaj storiti, do vraga? sem se vprašal kakor
brez glave. Iskal in prerival sem se skozi to
množico, da bi kje našel enega ali drugega, toda
vraga boš našel, ako ti jo takle dečko že poprej
z takšnim namenom odkuri. Tako sem se izgubil
na eni strani jaz in na drugi strani pa moj tova-
riš, medtem ko je prefriganec odkuril z najinim
denarjem in dokumentima. Celi dan sem se tako
lovil po kolodvoru se mter tja in še-le proti
večeru sem jo mahnil v mesto. Ne vem, če sem
se še kedaj od kod ločil tako težko, kakor takrat
od tega južnega kolodvora na Dunaju! Ha, ha!

Segel je po kozarcu in izpil, nato si je na-
točil še nega, tudi izpil, si prižgal nato cigareto
in nadaljeval:

»Bilo je v mesecu maju in takrat je sonce
ob sedemnajsti uri še dosti visoko. Kar tako tja
v en dan sem prikrevsal v »Kärntnerstrasse« in
tu sem pohajkoval okrog celo uro; roke v hlač-
nih žepih in klobuk globoko na oči, tako sem
gledal na to vrvečo množico ljudi, ki se je kar
trla po ulici in od časa do časa sem obstal pred
kakšno bogato izložbo, ki jih je tukaj vse polno.
Počasi sem tako pozabil nekoliko na svojo ne-
srečo in pričel sem nekoliko treznejše misliti na
to, kaj bi napravil. Potegnilo me je zopet proti
domu. Povprašal sem za glavno cesto in krenil

Sejmi

24. decembra: v Crnomlju.

27. decembra: v Radečah pri Zidanem mostu,
Vrhniki, Vitanju.

28. decembra: v Dobu, Ptuj.

Žrebanje

dobitkov 2½% vojne škode, ki se je vršilo
2. decembra t. l.

Serijska št.	Štev.	Dobitek	Serijska št.	Štev.	Dobitek
5940	946	3.000	7431	559	3.000
5960	597	3.000	7527	85	3.000
5961	334	3.000	7540	183	3.000
5979	686	3.000	7588	530	3.000
6096	657	3.000	7613	388	3.000
6110	630	3.000	7677	50	3.000
6129	139	3.000	7786	167	3.000
6138	755	3.000	7822	744	3.000
6169	768	3.000	7862	97	3.000
6176	573	3.000	7892	239	3.000
6261	117	3.000	7956	47	3.000
6318	207	3.000	7956	431	3.000
6350	452	3.000	7974	843	3.000
6420	255	3.000	8103	935	3.000
6494	896	3.000	8174	547	3.000
6500	865	3.000	8239	365	3.000
6535	302	3.000	8385	710	3.000
6545	14	3.000	8517	649	3.000
6618	754	3.000	8534	771	3.000
6621	413	3.000	8549	124	3.000
6634	405	3.000	8549	970	3.000
6780	287	3.000	8595	178	3.000
6801	387	3.000	8603	242	3.000
6819	931	3.000	8615	994	3.000
6823	176	3.000	8620	976	3.000
6825	560	3.000	8749	226	3.000
6843	276	3.000	8857	324	3.000
6856	757	3.000	9018	383	3.000
6915	635	3.000	9111	114	3.000
6917	569	3.000	9118	628	3.000
6928	254	3.000	9228	445	3.000
6998	37	3.000	9230	904	3.000
6999	654	3.000	9235	382	3.000
7007	470	3.000	9245	184	3.000
7011	548	3.000	9250	478	3.000
7097	887	3.000	9269	907	3.000
7304	685	3.000	9273	163	3.000
7362	188	3.000	9342	945	3.000
7369	776	3.000	9361	692	3.000
7427	745	3.000	9377	274	3.000

še isti večer proti Dunajskemu Novemu mestu.
Želodec se mi je vedno huje oglašal, toda v žepu
ni bilo ničesar za kruh. Šel sem mimo pekarnе
ob cesti in oči so se mi kar tako obesile na iz-
ložbo, iz katere se je tako vabljivo svetlikalo
rumeno pecivo in kruh. Potegnilo me je noter
kar tako samo od sebe, ne da bi bil kaj po-
mislil. »Dajte mi kruha! Tako sem lačen, da sko-
raj ne morem več dalje,« sem spravlil od sebe po
nemški, kar tako naivno, proti babi, ki je stala
za pultom. Desnica se mi je bila že dvignila,
misleč, da bom kruh lahko kar hitro zataknil za
suknjo in zopet izginil, toda — baba me je naj-
prej premerila nekam začudeno od glave do nog,
nato pa se okrenila in se mi posmešnila tako
zaničljivo, da me je še isti hip kar tako vrglo
zopet na cesto. Ničesar drugega se ne spomi-
njam več, kakor da me je bil glad še v istem
hipu ostavil, ter da sem uad babo robantil še
ne vem koliko časa pozneje. Zmračilo se je že,
toda ker je bila noč jasna in topla, sem jo rezal
kar naprej. Okrog polnoči sem nato šele prišel
do neke drvarnice, v kateri sem prespal do svita
kar na treskah... Ob svitu sem se bil pobral
zopet naprej. Iz dimnikov ob cesti se je kmalu
pokazal dim in v meni se je zopet oglašil glad.
In dasiravno mi je bila pekova baba izvabila
obljubo, da bi šel še kam fehtat, je glad vendar
bil hujši in kmalu sem se znašel zopet v neki
veži. Toda to pot sem imel srečo: dobil sem ve-
lik lonc kave in še večji kos kruha. Že nekoliko
boljše volje sem jo nato urezal naprej po cesti.

Slavija

jugoslovanska zavarovalna banka
v Ljubljani

želi vsem svojim zavarovancem
in poslovnim prijateljem

vesel Božič
in
srečno Novo leto!

Velika izbira božičnih daril
pri tvrdki
A. & E. Skabernè
Ljubljana

Blasnikova „Velika Pratika“ za leto 1936

je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni
J. Blasnika nasl., Ljubljana,
Breg 10 in v vseh večjih trgovinah

Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. -- Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. -- Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike „POKLON MODRIH“

Varno naložite svoj denar pri
HRANILNICI KMEČKIH OBČIN V LJUBLJANI
Miklošičeva cesta št. 19. V palači Vzajemne zavarovalnice
Telefon 21-83 -- Ček. račun 10.545

Hranilne vloge na knjižice, stalno razpoložljive, sprejemo in jih obrestuje najugodnejše. Večje stalne vloge z odpovedjo po dogovoru. -- Zavedi se popularni varen, kar jamej zanj 10 večjih kmečkih občin z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo, ter je stalno pod nadzorstvom bankega komisarja. Uradne ure za stranke od 8. do 12. ure dopoldne.

Do preklica kupujemo

sledeče vrste res prvovrstnega okroglega lesa: Od 35 cm premera in navzgor: gorski javor, hruska, lesnika, lipa. Od 30 cm premera navzgor: beli jesen in brešnja.

Od 27 cm premera in navzgor: bela in črna lešva. Dolžina vseh teh vrst je od 2 m in navzgor. Plačljivo takoj.

Ponudbo z označbo cene je poslati na:

Parno žago v Sevnici

Ženitna ponudba

Premožen kmetki posestnik v ljubljanski okolici, 38 let star želi znanja v svrhu poznejše ženitve z izobraženim pridnim kmetiskim dekletom, starim 22 do 27 let, ki ima gospodinjsko šolo, ali vsaj gospodinjski tečaj.

Diskretne ponudbe s sliko, katera se na zahtevo takoj vrne, poslati na upravo Kmetijskega lista pod šifro „Prijeten dom“.

105

Najprimernejše darilo za Božič je lepa knjiga!

ARIJANA, vez. v platno . . .	Din 32'--
POZNA OSVETA, vez. v pl. . .	„ 30'--
FARNMOR, vez. v platno . . .	„ 35'--
V OKLOPNJAKU OKOLI SVETA, kart. . .	„ 46'--
PESMI O KRALJEVIČU MARKU, kart. . .	„ 24'--
POPOTOVANJE PO ZVEZDI VEČERNICI, kart. . .	„ 12'--

V razvedrilo in zabavo vam nudimo tole izber:

Knjiga, ki je pravkar izšla in vzbudila v vsem slovenskem svetu največ zanimanja, je 348 strani obsegaajoče delo uglednega učenjaka univ. profesorja dr. Milana Vidmarja
„MOJ POGLED NA SVET“.
V platno vezana in na finem papirju tiskana velja Din 120'--.

Vsako si lahko uredi lastno malo knjižnico, če si naroči klasična dela naše Male knjižnice.

Dosedaj so izšli tile zvezki:

Josip Jurčič: SOSEDOV SIN	Din 10'--
Dr. B. Skerlj: CLOVEK . . .	„ 12'--
vez.	„ 20'--
H. Beecher Stowe: KOČA STRICA TOMA	„ 12'--
J. W. Goethe: EGMONT	„ 12'--
Horatius Flaccus: PISMA, SATIRE IN PESMI	„ 10'--

Vsa zbirka v obsegu 10 knjižic stane Din 80'--.

Okras za vsako knjižnico je šest v platno vezanih knjig pod naslovom:

Ivo Sorli
IZBRANI SPISI.

Kdor ljubi lahko in zabavno čtivo, ki se pa tudi ne izogiblje resnih življenjskih vprašanj, temu bodo izbrani spisi Sorlija res užitek. Dosedaj so izšle 4 knjige, zadnji dve knjigi izideta v kratkem. Cena posameznemu zvezku Din 60'--, vsej zbirki v obsegu 6 knjig pa Din 320'--.

Vse tu navedene knjige oddamo tudi na obročna odplačila, če presega znesek Din 120'--.

Važna za vse pridobitne kroge: industrije, trgovce, obrtnike in za urade je pravkar izšla knjiga

»ZAKON O NEPOSREDNIH DAVKIH«.

Knjigo je spisal priznani strokovnjak na tem polju g. Sušec Stefan, načelnik finančnega oddelka kraljevske banke uprave v p. Knjiga obsega 552+XVI strani in velja v celo platno vezana Din 160'--.

Tiskarna Merkur izdaja tudi v posebni zbirki »ZAKONI IN UREDBE« vse važne zakone. Na zahtevo Vam pošljemo brezplačno seznam.

Pišite še danes na

KNJIŽNO ZALOŽBO TISKARNE MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23

Če nisi -- naroči takoj Kmetško matico!

Novost v prehrani naše dobe je: Mešana domačih čajnih rastlin

Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Po odobrenju Min. soc. pol. in nar. zdravja od 11. maja 1935 l. S br. 14.004. Stavlja v promet

KMETIJSKA DRUŽBA f. z. z o. z.
V LJUBLJANI

NAŠ ČAJ

„Naš čaj“ za vse ženske in moške, za odraslo dečo in majhne otroke -- Je pravi družinski čaj iz naših domačih čajnih zelišč -- Pijte ga

zjutraj in zvečer,

dopoldne in popoldne ter ob vsaki drugi priliki -- Vsi so zadovoljni, vsi ga hvalijo! „Naš čaj“ zahtevajte v vseh prodajalnah!

KRIZE BO KONEC

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dajati
nova posojila iz novih vlog
Zaupajte Vaš denar

MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI

ki izplačuje nove vloge, vložene po l. 1933., neomejeno ter jih obrestuje po 4—5%
Vloge nad Din 400.000.000.—
Rezerve Din 14.600.000.—

Manufakturna veletrgovina Fran Hrehorič

Ljubljana, Dunajska cesta 28

se priporoča cenj. trgovcem pri nakupu blaga
Zmerne cene! Postrežba točna!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ŠT. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Kmetje,

kupujte
blago pri tvrdkah, ki
nudiyo svoje blago v
„Kmetsem listu“

Ne bojte se
dežja ne blata

38/52-651 Din 19.-
št. 30-34 Din 25.-
št. 35-38 Din 29.-

78/55-651 Din 29.-
ženske galose
za dež, blato
in sneg

29.-

38/57-651 Din 39.-
Moške galose so
pobitne vsa -
kemi gospodu.
Vzujajo mu zbravo
tje, čevlje in slano
ranje

39.-

ako
nosite galose

Bata

KMETJE!

Ako imate kaj naprodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem „Kmetsem listu“! —
Cena malim oglasom je samo 1 dinar za besedo.

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetški dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // JAMSTVO ZA VSE VLOGE presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno pošne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000.— Rezerve: Din 1.300.000.—